31/03/2024

Το Αποστολικό Ανάγνωσμα της Β’ Κυριακής των Νηστειών

/ Ορθόδοξες Προβολές

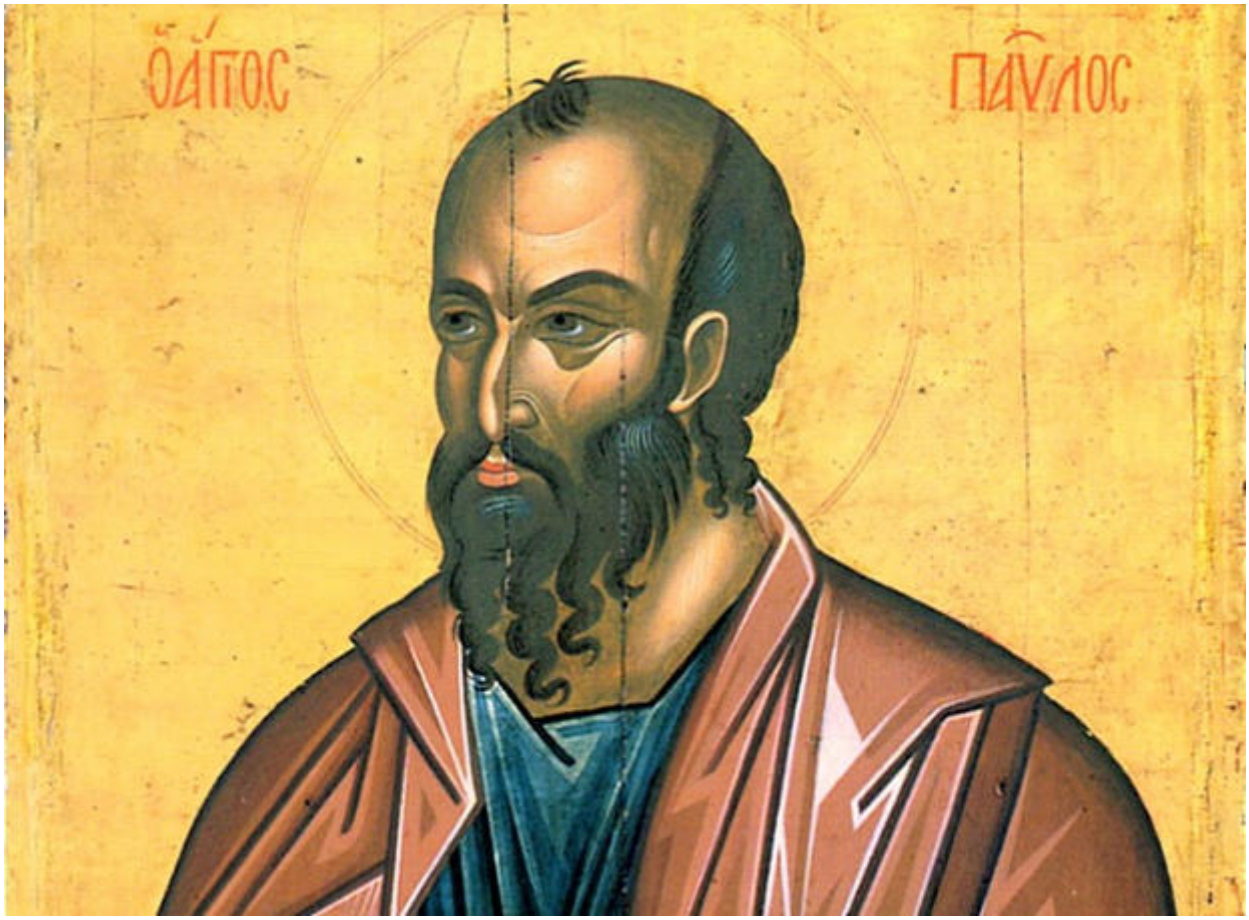

Το Αποστολικό Ανάγνωσμα της Β’ Κυριακής των Νηστειών (Αγίου Γρηγορίου Παλαμά): Εβρ. α΄ 10- β΄ 3 (31-03-2024)

Πρεσβυτέρου Χαρίτωνος Θεοδώρου

Πρωτότυπο Κείμενο

Κατ’ ἀρχάς Σὺ, Κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας, καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σού εἰσιν οἱ οὐρανοί· αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις· καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται, καὶ ὡσεὶ περιβόλαιον ἑλίξεις αὐτούς, καὶ ἀλλαγήσονται· σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσι. Πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων εἴρηκέ ποτε· κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου; Οὐχὶ πάντες εἰσὶ λειτουργικὰ πνεύματα εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς

μέλλοντας κληρονομεῖν σωτηρίαν; Διὰ τοῦτο δεῖ περισσοτέρως ἡμᾶς προσέχειν τοῖς ἀκουσθεῖσι, μή ποτε παραρρυῶμεν. Εἰ γὰρ ὁ δι’ ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος ἐγένετο βέβαιος, καὶ πᾶσα παράβασις καὶ παρακοὴ ἔλαβεν ἔνδικον μισθαποδοσίαν, πῶς ἡμεῖς ἐκφευξόμεθα τηλικαύτης ἀμελήσαντες σωτηρίας; Ἥτις ἀρχὴν λαβοῦσα λαλεῖσθαι διὰ τοῦ Κυρίου, ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς ἐβεβαιώθη.

Νεοελληνική Απόδοση

Εσύ, Κύριε, αρχικά στερέωσες τη γη κι έργο δικό σου είναι οι ουρανοί. Αυτοί θα εξαφανιστούν, ενώ εσύ αιώνια παραμένεις. Τα πάντα θα παλιώσουνε σαν ρούχο. Σαν μανδύα θα τους τυλίξεις, και θ’ αλλάξουν. Εσύ όμως παραμένεις πάντα ο ίδιος, τα χρόνια σου ποτέ δε θα τελειώσουν. Σε κανέναν απ’ τους αγγέλους δεν είπε ποτέ ο Θεός: Κάθισε στα δεξιά μου, ωσότου υποτάξω τους εχθρούς σου κάτω από τα πόδια σου. Δεν είναι, λοιπόν, όλοι οι άγγελοι πνεύματα που υπηρετούν το Θεό κι αποστέλλονται απ’ αυτόν για να βοηθήσουν όσους μέλλουν να σωθούν; Γι’ αυτό κι εμείς πρέπει να μένουμε πιο σταθεροί στις αλήθειες που ακούσαμε, για να μην ξεστρατίσουμε ποτέ. Γιατί, αν ο λόγος που δόθηκε άλλοτε μέσω αγγέλων, αποδείχτηκε αληθινός, κι όσοι τον παρέβηκαν ή δεν υπάκουσαν σ’ αυτόν, δέχτηκαν την τιμωρία που τους έπρεπε, πώς είναι δυνατόν εμείς να ξεφύγουμε, αν δε δώσουμε την προσοχή που ταιριάζει σε μια τόσο σπουδαία σωτηρία; Τη σωτηρία αυτή, που άρχισε να διακηρύττει ο Κύριος, μας τη βεβαίωσαν όσοι άκουσαν το λόγο του.

Σχολιασμός

Τόσο στην Αγία Γραφή και στην Ιερά Παράδοση γίνονται πολλές αναφορές σχετικά με την ύπαρξη και τη δράση των αγγέλων. Άγγελοι φυλάσσουν το Παράδεισο, άγγελοι διδάσκουν στον Αδάμ τον τρόπο καλλιέργειας της γης, ενώ άγγελοι εμφανίζονται στον Αβραάμ, το Λωτ, κατά την έξοδο των Ισραηλιτών από την Αίγυπτο και σε πολλούς από τους προφήτες. Μέσα στην Καινή Διαθήκη ή καλύτερα μέσα από αρκετά χωρία της εντοπίζει κανείς οι άγγελοι να μνημονεύονται όπως είναι κατά τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου και καθ’ όλη τη πορεία του Ιησού από τη Γέννηση μέχρι και την Ανάληψή του.

Οι άγγελοι προϋπάρχουν των ανθρώπων και πριν από τη δημιουργία του ορατού και υλικού κόσμου, όπου το μαρτυρεί στο βιβλίο της Παλαιάς Διαθήκης «Ιώβ» παρουσιάζεται ο Θεός να μιλά και να ομολογεί ότι μόλις δημιούργησε τα άστρα, όλοι οι άγγελοι τον ύμνησαν με δοξολογίες. Για τον τρόπο δημιουργίας τους θα πάρουμε από την διδασκαλία του αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου, ο οποίος λέγει ότι οι αγγελικές δυνάμεις δημιουργήθηκαν μόλις ο Θεός συνέλαβε την ιδέα της

δημιουργίας τους. Δηλαδή η απόφαση του Θεού να δημιουργήσει τον αγγελικό κόσμο, σήμανε ταυτόχρονα και τη δημιουργία του. Ο σκοπός της δημιουργίας των αγγέλων φανερώνεται από τον άγιο Ιωάννη τον Χρυσόστομο, ο οποίος λέγει ότι ο Θεός τους έδωσε ύπαρξη και ζωή γι' αυτούς τους ίδιους, με κίνητρο την αγάπη του και αγαθότητα και με σκοπό να συμμεριστούν ως λογικά όντα τη μακαριότητά του. Είναι μέτοχοι της Θείας μακαριότητας και τρέφονται με τη διαρκή θέα του προσώπου του Θεού. Ωστόσο αυτή η συμμετοχή στη θεία μακαριότητα ωθεί τις αγγελικές δυνάμεις σε μία συνεχή ανοδική πορεία, σε μία πορεία προς τη πνευματική τελειότητα.

Η φύση των αγγέλων είναι πνευματική. Επειδή όμως απολύτως άϋλος και ασώματος νοείται μόνο ο Θεός, γι' αυτό το αγγελικό σώμα νοείται ως αιθέριο, πυροειδές, ταχύτατο και πολύ λεπτότερο από τη γνωστή μας ύλη. Έχουν την δυνατότητα να τείνουν προς το αγαθό και να μάχονται εφόσον το επιθυμούν εναντίον του κακού. Παρ' όλη τη καθαρότητα και απλότητα της αγγελικής φύσης, οι άγγελοι είναι δεκτικοί της κακίας. Έτσι μπορούν να επιλέξουν τη συνεχή προαγωγή στην άνωθεν Γνώση και τη κοινωνία της Αγάπης ή την άρνηση αυτής της Αγαθότητας. Αποτέλεσμα της ελευθερίας τους είναι και η πτώση του τάγματος του Εωσφόρου.

Αυτό το αγγελικό τάγμα δεν αρκέστηκε στη θαυμαστή λαμπρότητά του, αρνήθηκε την ιεραρχημένη πρόοδο της θείας γνώσης και θέλησε τη πλήρη και άμεση εξομοίωσή του με το Θεό. Γι' αυτό το λόγο ηθελημένα δόθηκε στη κακία, στερήθηκε την αληθινή ζωή, την οποία μόνο του (το τάγμα των δαιμόνων) αρνήθηκε. Κατ΄ αυτό τον τρόπο έγιναν πνεύματα νεκρά αφού απέβαλαν την αληθινή ζωή και δεν αισθάνονται κόρο από την ορμή τους προς τη κακία προσθέτοντας με άθλιο τρόπο διαρκώς κακία επάνω στην ήδη υπάρχουσα.

Οι άγγελοι όμως που δεν ακολούθησαν τον Εωσφόρο στην αποστασία του, απέκτησαν το χάρισμα της τέλειας ατρεψίας και ακινησίας προς το κακό. Αυτό συνέβη με την ενανθρώπηση, τη σταυρική θυσία και την ανάσταση του Χριστού, αφού έμαθαν ότι ο δρόμος που οδηγεί στην ομοίωση με το Θεό δεν είναι η έπαρση, αλλά η ταπείνωση. Η ακινησία των αγγέλων προς το κακό δεν σημαίνει ότι εξαφανίζεται το αυτεξούσιό τους, αλλά ότι εξαγιάζεται με τη χάρη του Αγίου Πνεύματος.

Οι άγγελοι έχουν μεγαλύτερες και ανώτερες γνωστικές ικανότητες από τους ανθρώπους. Βέβαια δεν είναι ούτε παντογνώστες, ούτε παντοδύναμοι όπως ο Θεός. Δεν προγνωρίζουν τα μέλλοντα, παρά μόνο αν τους τα αποκαλύψει ο Θεός, ούτε γνωρίζουν τι ακριβώς κρύβεται στη καρδιά κάθε ανθρώπου. Δεν γνωρίζουν πότε θα γίνει η συντέλεια του κόσμου και η Δευτέρα παρουσία του Χριστού. Η

μετακίνησή τους γίνεται ταχύτατα, αλλά δεν είναι πανταχού παρόντες. Κάθε φορά βρίσκονται σε συγκεκριμένο τόπο, δίχως να γνωρίζουν το τι συμβαίνει αλλού.
Δεν έχουν φύλο, γιατί η φύση τους είναι πνευματική, ενώ δεν χρειάζονται τροφή για να ζήσουν ή ανάπαυση για να ξεκουραστούν, αλλά ούτε πεθαίνουν και ούτε πολλαπλασιάζονται. Η αθανασία τους δεν πηγάζει από τη φύση τους, αλλά επειδή μετέχουν «κατά χάριν» στην αγιότητα του Θεού.

Ένα από τα πολλά έργα των αγγέλων είναι η συνεχής δοξολογία του Θεού, η διακονία τους στα γεγονότα της θείας οικονομίας και η φροντίδα για τη σωτηρία των ανθρώπων γι΄ αυτό και κάθε χριστιανός έχει τον προσωπικό του φύλακα αγγελο. Όλοι μας, από την ώρα πού βαπτιστήκαμε, έχουμε δίπλα μας τον άγγελό μας, ο οποίος μας βοηθα σε κάθε βημα της ζωής μας και μας προστατεύει, συμπάσχει μαζί μας και μας καθοδηγεί στην πνευματική μας ζωή. Όταν η ψυχή μας αναχωρήσει από το σώμα μας, ο φύλακας άγγελός μας είναι αυτός πού την συνοδεύει μέχρι τον θρόνο του Θεού. Όπως λέμε και στο απόδειπνο, στην τελευταία προσευχή καθώς τελειώνει η ημέρα, άγιε Άγγελε, ο εφεστώς της αθλίας μου ψυχής και ταλαιπώρου μου ζωης, μη εγκαταλίπης με τον αμαρτωλό…”.

Τα τάγματα των αγγέλων είναι εννέα, τα οποία ταξινομούνται σε τρεις τρίχορες ιεραρχίες ή ταξιαρχίες, κατά τον ακόλουθο τρόπο: Σεραφείμ, Χερουβείμ, Θρόνοι – Κυριότητες, Δυνάμεις, Εξουσίες – Αρχές, Αρχάγγελοι, Άγγελοι.Ιδίωμα της πρώτης ιεραρχίας είναι η πύρινη σοφία και η γνώση των ουρανίων, ενώ έργο τους ο θεοπρεπής ύμνος του «γελ». Η δεύτερη ιεραρχία έχει ως ιδίωμα τη διευθέτηση των μεγάλων πραγμάτων και την διενέργεια των θαυμάτων, ενώ έργο τους είναι ο τρισάγιος ύμνος «Άγιος, Άγιος, Άγιος». Τέλος ιδίωμα της τρίτης ιεραρχίας είναι να εκτελούν θείες υπηρεσίες και έργο τους αποτελεί ο ύμνος «Αλληλούϊα».

Η ορθόδοξη εκκλησία τιμά ιδιαίτερα τους αγγέλους. Κυρίαρχη εορτή είναι, η σύναξη των αγγέλων υπό τον αρχάγγελο Μιχαήλ ως αντίσταση κατά της αποστασίας του Εωσφόρου, στις 8 Νοεμβρίου. Αυτό που δεν πρέπει να ξεχνάμε ποτέ είναι η ύπαρξη του Αγγέλου φύλακα της ψυχής μας και τον εξαιρετικό ρόλο που παίζει στη ζωή μας και στη σωτηρία μας. Στην καθημερινή προσευχή μας, ας μην παραλείπουμε να τον θυμόμαστε και να του απευθύνουμε δυο λόγια ευγνωμοσύνης.